

forfællige Punkter, som vedrøre dem. Spørgsmaalet i § 6 om Forholdet til Fæsterne har jeg allerede noget berørt; jeg skal kun bemærke, at jeg tror ganske vist, at skønt man søger at finde en nogenlunde retfærdig Maade, hvorpaa Afløsningen kan ske, saa vel for Fæsteren som for Godsejeren, vil dette ikke vise sig praktisk godt. Det er noget indviklet Maskineri, at Godsejeren først skal have Tienden, saa skal han indbetale Penge, og saa skal han atter laane disse Penge. Nu har den højtærede Indenrigsminister ophlyst, at man maa forstaa det saaledes, at, naar Kirkeejeren — og det er meget hyppigt — tillige er Godsejer, kan han dog ikke laane de Penge af Staten, som her omtales, saa sker der slet ingen Indbetaling, da det er til ham selv, de skulle indbetales.

Ved § 2 skal jeg kun gøre en ganske kort Bemærkning med Hensyn til Opmaalet. Den højtærede Minister har allerede berørt dette Spørgsmaal, og jeg kan heller ikke se, at det, naar Overenskomsten skal være frivillig, i Grunden kan have praktisk Betydning, at det staar der. Jeg kunde tænke mig, at man paa den Maade skulde faa ind, at Opmaalet slet ikke maa medregnes, og naar særlig Traaden trækkes lidt stærkere til for at fremstjynde Afløsningen, vil det ikke gaa ad den Vej, saa har man dermed een Gang for alle faaet Opmaalet ud af Verden. Derimod maa jeg foreløbig tage en lille Reservation. Opmaalet er fuldstændig lige saa vel Gjendomsret for Tiendejeren. Jeg er ganske sikker paa, at der endogaa er Dom i saa Henseende, og jeg finder det ikke berettiget, at man saaledes ganske stryger Opmaalet uden at ville give nogen som helst Erstatning for det. Der er en lille Bemærkning, jeg kunde have lyst til at gøre; det er ogsaa med Hensyn til § 2. Der staar, at naar en Tiende ejes af flere, kan et Antal af disse, „som repræsenterer $\frac{2}{3}$ saa vel af disse's Antal som af den hele Tiende, tage Beslutning for dem alle". Men naar Tienden nu ejes af to, hvilket ikke er saa aldeles sjældent, hvorledes skulle saa de $\frac{2}{3}$ af Tiendejerne regnes ud? Det er nu mere en redaktionel Bemærkning. Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg altsaa fuldt ud slutter mig til Lovforslaget og haaber, at der maa komme noget ud af det i Udvalget, og at denne Sag, som direkte saa stærkt interesserer Landbruget, maa komme til en heldig Afslutning.

Sangeren: Ja, det kan ikke nægtes, at de ærede Forslagsstillere kunne glæde sig ved, at dette Forslag har mødt særlig Velvilje fra den høje Regerings Side. Jeg

har ikke været i Tvivl om, at noget saadant vilde ske, efter at jeg overhovedet saa, at dette Forslag var forelagt; thi det kan ikke nægtes, at naar man overhovedet i Fortiden har beskæftiget sig med Sager af denne Materie, som her ere til Behandling, saa har Regeringens Stilling stede været den at tage særligt Hensyn til Tiendejerne, hvorimod dette Tings Opgave nærmest har været den, at have sin særlige Opmærksomhed henvendt paa Tiendehyerne. Det forekommer nu mig, at Forslagsstillerne denne Gang have taget mere Hensyn ved Forelæggelsen af dette Forslag til Tiendejerne end til Tiendehyerne, og jeg finder yderligere Bekræftelse for denne min Opfattelse af de Herrer Forslagsstilleres Stilling ved den Udtalelse, som den ærede Ordfører kom med ved Sættningen af sit Foredrag; thi han hentydede der til, at det, der egentlig havde foranlediget, at man var kommet med dette Forslag, er Udtalelser, som ere fremkomne paa Agrammødet i Odense. Ser jeg nu hen til, hvad der har været Agramforeningens og Agrambevægelsens Opgave i den forløbne Sommer, og som har fundet sit Udtryk gennem det Program, der er fremkommet fra Agramforeningens Møde i Odense, saa forekommer det mig at være særlig dette, at man vil ved en Forening søge at samle sine Kræfter saaledes, at man bliver i Stand til at kunne faa en mere ligelig Fordeling af den nuværende Skattebyrde her i Landet. Det kan ikke nægtes, at dette Forslag er et Skatteforslag, som rammer særlig den mindre velstillede Del af Befolkningen. For en Tid siden behandlede vi et Forslag, som den høje Regering sagde, at den ikke kunde gaa med til, fordi dette Forslag vilde koste en 12,000 Kr. til hver af de store Bønsbeddere, som ingenlunde trængte til Skattelettelse, og der var over for dette Forslag noget i denne Udtalelse fra den højtærede Regerings Side. Dette Forslag her er vel af en anden Art, men søger dog at gøre noget lignende, idet det nemlig søger at komme til at ramme de mindre bemidlede, dem, der yde Skatten, endnu haardere, end de allerede ere ramte, thi det kan ikke nægtes, at naar en Mand f. Eks. med Afdragslaan skal betale sin nuværende Tiende i omkring ved 50 Mar., bliver det dyrere for denne og den følgende Generation, end det for Øjeblikket er at betale sin Tiende, ikke at tale om, hvor man staar saaledes, at man leverer sin Tiende i Korn, hvad jeg i disse økonomist trykkede Tider ser en Fordel i, det er nu en Fordel at levere Tienden in natura, og det vil selvfølgelig komme til at hvile haardere paa